

Avlsrådets beretning for 2017

Avlsrådets sammensetning

Korthår: Anne Grete Langeland, Karina Kolflaat gikk inn for Tommy Andersen våren 2017.
Terje Bradal gikk inn for Solveig Strøm Aaknes høsten 2017.

Langhår: Helge Heimstad

Strihår: Sigurd Nikolaisen, Tor Asle Eliassen, Torgeir Dahl

Leder: Trude Lien

Generelt

Det har vært avholdt 8 møter i AR dette året. Møtene har vært holdt som telefonmøter, og vi har hatt 2 fysiske møter. Det første sammen med deler av avlsrådet i Svenske Vorstehklubben i februar 2017. Mye er likt mellom Norge og Sverige, men litt ulik oppbygging av organisasjonen. Sykdomssituasjonen i rasen våre ble diskutert. HD situasjonen ble drøftet. Sverige sliter med økende antall B- og C-hofter og har også lavere røntgingstall enn vi har i Norge. Svenskene var meget interessert i HD-indeksen vår og ville gjerne høre mer om denne. Det ble snakket om å presse litt på kennelklubbene for å innføre felles indekser, slik at det blir lettere å sammenligne helsestatus på tvers av landegrensene, gjerne i hele Norden. Dette har vi i NVK tatt videre via RU til Felles Avlsråd (for alle fuglehundklubbene)

Videre ble det diskutert avprøving av hunder og hvilke egenskaper som vektlegges.

Problemer med samarbeid ble identifisert og mulige løsninger funnet. Det ble konkludert med å opprettholde kontakten. Vi ser fram til videre samarbeid med svenskene.

Årets andre fysiske møte var i desember der noen av avlsrådsmedlemmene var representert ved Styrets julemøte på Gardermoen. I forkant av samling med Styret, hadde avlsrådet eget møte. Hovedsaken på dette møtet var arbeid med å ferdigstille rasekompendiene. Rasekompendiet for KV er nå ferdig, mens noe ennå gjenstår for SV og LV.

Arbeidet i AR har i store trekk vært utført etter samme retningslinjer som tidligere mht. paringshenvendelser, andre typer henvendelser og løpende arbeid med blant annet utredninger og oppdateringer.

En sak det har vært arbeidet med hele året er rasekompendiene. Dette har vært tungt og vanskelig arbeid for avlsrådet da det krever en del spisskompetanse på eksteriør og utstilling. Vi har derfor hentet inn en del utenfra, blant annet skisser og bilder for god nok illustrasjon, dette har vært tidkrevende arbeid.

Når alle rasekompendiene er ferdige vil de bli oversendt NKK for godkjenning og være grunnlag for eksteriørdommerkonferanse.

Andre tunge og løpende saker er arbeid med ny avlsplan. Det er utarbeidet og utsendt spørsmål til alle distriktene i arbeid med ny avlsplan, tanken er at alle skal få anledning til å uttale seg om hvor vi vil gå med rasene våre.

Avlsrådet har arbeidet med nye skjema for innmelding av avlshund og innmelding av parring som tilfredsstillende avlskriteriene. Vi ønsker å gå bort fra begrepet «godkjent parring». Vi ønsker også å få til en digital løsning og vil arbeide videre med dette i 2018.

I samarbeid med forsker Jørgen Ødegård har avlsrådet forsøkt å finne gode løsninger på beregning av avlsindekser for importere. Andelen importere i norsk vorstehund-avl er så

stor (importer er per definisjon alle individer som brukes i avl, som ikke er født i Norge), at det er vanskelig å finne en god løsning.

Avlsrådet foreslår derfor at vi får anledning til å bruke skjønn i disse sakene, jf avlsrådets forslag om dette som legges frem for RS 2018.

Valpeproduksjonen

Valpeproduksjonen var høyere i 2017 på KV og SV. På KV var det registrert 32 kull med i alt 219 valper født i 2017. Det gir 26 flere valper enn i 2016. Av strihår ble det i 2017 født 13 kull med i alt 138 valper (51 flere valper enn i 2016). For LV er det registrert og født 2 kull med tilsammen 13 valper, som er 3 valper færre enn forrige år.

NB! Det er et visst etterslep i registreringssystemet slik at ant. kull og ant. valper vil kunne endre seg noe.

Valpeproduksjonen har periodevis vært for lav i forhold til etterspørselen, dette gjelder alle 3 rasene våre. Avlsrådet har diskutert hvordan vi kan stimulere til større valpeproduksjon. Det er etablert avlspris og oppdretterpris som skal virke stimulerende. Vi har inntrykk av at prisene er noe oppdretterne er opptatt av og at de derfor virker etter hensikten. Kriteriene for avl er også under kontinuerlig vurdering. Det kan virke som om mange er svært ivrige i å delta i konkurranser og derfor prioriterer prøvedeltakelse fremfor avl.

Det importeres en god del hunder, først og fremst fra Sverige og Danmark, men også andre land er aktuelle.

Mht. importer er det for SV registrert 13 importere, fra Sverige og Danmark. For KV er det registrert 8 importere, og det er registrert 5 importere av LV dette året. Vi skal være oppmerksomme på at selv om mange importere kommer fra Sverige eller Danmark, har de ofte opprinnelig opphav eller store deler av stamtavla fra andre land i Europa.

IT

Datahound, NVK's hundedatabase fungerer godt og det virker som mange medlemmer følger med på og benytter seg av dette verktøyet. Vi ønsker å få lagt ut flere bilder av hundene, men er avhengig av å få tilsendt bilder fra eierne da systemet ikke åpner for at eierne selv kan legge inn bilder.

Bilder av hundene kunne det vært mye mer av og alt for få benytter anledningen til å få lagt ut gode bilder av sin hund.

Avlsrådet prøver å holde lister over avlshunder oppdatert, men er avhengige av at eiere melder inn endringer, vi har ikke mulighet til enhver tid å holde oversikt over hunder som har kvalifisert seg med nye resultater eller hunder som skal fjernes ved for eksempel sykdom eller død.

Innskriving av jaktprøvekritikker for 2017 har gått fortløpende etter hvert som vi har fått dem tilsendt, og vi er noenlunde ajour med dette arbeidet.

Vi får sporadisk noen henvendelser om prøvestarter som mangler i NVK's database. Henvendelsen må først sjekkes i NKK's DogWeb. Ligger de der og ikke i NVK databasen kan henvendelse gjøres til AR. Det kan ta 2 – 4 uker fra et prøveresultat er synlig i DogWeb til det er synlig i Datahound. Dette har med hvor raskt NKK legger dataene ut på filer, så vi kan få tak i dem og oppdatere Datahound. I perioder har det vært et lenger etterslep her, opptil 8 – 9 uker.

Utviklingen av HD

AR følger med på utviklingen av HD for rasene våre for å se på mulige trender og tiltak.

For **KV** kom 8 hunder av 115 røntgede (mot 7 av 108 i 2016) ut med grad C. Ingen med sterkere grad. Dette er omtrent på linje med tidligere år og vi må kunne konkludere med at situasjonen er bra med tanke på HD – situasjonen for KV.

SV

Det er i 2017 røntget 88 stk. SV, 14 flere enn i 2016. Av disse var det 11 stk. som hadde HD grad C og 1 med grad D. Dette gir en HD-prosent på 13,6 for 2017.

Ser vi på de som er født i 2015, er 51 % av disse røntget med knappe 6 % HD. I 2016-generasjonen er 21% røntget, 11,5 % med HD.

Flere i disse årgangene må røntges før vi har god nok oversikt til å konkludere.

Prosenttallene for HD de seineste årene, uavhengig av registreringsår, ser slik ut:

2015: 20%, 2016: 9,5%, 2017: 13,6%.

Som vi ser er det store svingninger, dette skyldes at det er lave tall, og få hunder med HD gir store utslag.

Konklusjonen er at vi må følge godt med på HD situasjonen for SV. Hos denne rasen er arvbaheten for HD høyere enn på de andre rasene. Det positive med dette er at da kan vi gjøre noe med det! Dette gjør vi gjennom avlskriteriene og krav til samlet HD indeks i tillegg til fri-status for avlsdyr. I forsøk på å øke andelen hunder som røntges ble det i 2017 sendt ut brev til SV eiere med hunder mellom 2- 5 år som ikke har røntget hundene sine med oppfordring om å gjøre dette.

For **LV** er registreringstallene og antall røntgede hunder så lavt at det ikke er så mye som skal skje før HD-andelen ryker i taket. I 2017 ble det røntget 16 hunder, 1 med C, 2 med B og resten A. Hvis vi regner fra og med hunder født i 2010 til 2016 er det totalt HD-røntget 91 av 167 hunder. Dette utgjør bare 54%, Det jobbes med å øke prosentandel røntgede hunder totalt. Alt i alt må vi kunne si at situasjonen på LV er god med tanke på HD, selv om det som sagt er lave tall og derfor vanskelig å komme med klare konklusjoner.

Annet vedrørende helse

Avlsrådet følger med på sykdomssituasjonen for rasene våre både i Norge og i andre land. Det dukker fra tid til annen opp «nye» sykdommer. Avlsrådet har blant annet sendt henvendelser til raseklubbene i Europa og spurt om situasjonen vedrørende vWD på KV da vi fikk meldinger som tydet på at dette kunne være mer utbredt enn vi var klar over. Vi er ikke i mål med denne utredningen, men så langt har vi ikke holdepunkter for å si at dette er noe vi vil få problemer med i Norge.

Det kommer sporadiske meldinger om sykdommer, men ikke noe som er alarmerende og antall meldinger ligger på samme nivå som tidligere år. Vi kan bare oppfordre oppdrettere og hundeeiere til å være åpne og ærlige om eventuelle sykdommer slik at vi får god oversikt og kan legge strategi og planlegge avl for å redusere sykdommer.

NKK har opprettet muligheter for registrering av arvelige sykdommer i Dogweb, dette er positivt og noe vi må utnytte i arbeidet vårt. Vi vil undersøke og utrede hva som er aktuelt å legge inn her.

Representasjon

AR-representanter har vært til stede ved diverse medlemsmøter og andre arrangementer, og blant annet var avlsrådsleder og hele avlsrådet for KV tilstede ved klubbens hovedsamling i pinsen. Vi hadde «avlsrådets time» og opplevde at det er stor interesse og mange spørsmål knyttet til avlsrådets arbeid. Dette er positivt. Avlsrådet sto i tillegg for

hannhundskue, der det var påmeldt 9 KV og 7 SV. Dette er en arena der oppdrettere kan få sett på aktuelle hannhunder og hannhundeiere kan få vist frem sine hunder. Dette er positivt for interessen for avl og noe vi håper å videreføre på kommende landstreff. Apportprøvene samler svært mange startende fra våre raser. Et meget godt samlingspunkt for vorstehund-eiere og en god plass for rekruttering av nye vorsteh-eiere. Apportprøvene og apportkurs er en meget god aktivitet å invitere potensielle vorsteh-kjøpere til.

Henvendelser om parringer

Avlsrådet opplever at vi ofte kommer litt sent inn i planlegging av kull. Vi kunne ønske oss å være med på mer langsiktig planlegging med den enkelte oppdretter. Mange har allerede bestemt seg for hannhund når de kontakter avlsrådet. Det er positivt med aktive oppdrettere, men avlsrådet kan i en del sammenhenger sitte på informasjon som kan være nyttig for den enkelte, og avlsrådet ønsker å være en aktiv medspiller når det gjelder å utrede hvilke muligheter som foreligger.

Avlsrådets oppgave er jo også å se på hva som er det beste for rasen totalt sett, og kan komme med råd i forhold til det.

Det er viktig at oppdrettere følger opp og informerer avlsrådet om valplingsdato, antall valper og kjønnsfordeling. Ikke mindre viktig er at AR får vite om det snarest mulig hvis tisper er tom, aborterer, eller annet inntreffer som endrer kulletts status. Korrekte lister over godkjente paringer bidrar til tillitt til systemet og kan lette omsetningen av valper til gode kjøpere, noe vi alle er tjent med.

AR har laget en oversikt som viser hvordan man bør gå fram når man planlegger kull og håper dette kan være en god veiledning.

Avlsplan og RAS (Rasespesifikk avsstrategi)

Våre RAS-dokumenter ble levert til og godkjent av NKK i 2014. RAS-dokumentene skal være «levende» dokumenter som gjennomgås jevnlig og oppdateres ved behov. Klubben har i tillegg en avlsplan som gjelder for årene 2010 til 2019. Avlsrådet mener det er hensiktsmessig å samle disse dokumentene i ett og samme dokument. I 2017 startet vi derfor arbeidet med ny avlsplan. Distriktene er invitert med på arbeidet og kan spille inn forslag til avlsrådet. Arbeidet med ny avlsplan/RAS vil fortsette i 2018 og ferdigstilles i 2019.

Kontakt med naboland

AR har sporadisk kontakt med de andre nordiske landene på flere nivåer. Det er et ønske om å utvide kontakten, og i 2017 hadde avlsrådet møte med det Svenske avlsrådet, dette er omtalt under «Generelt».

Vi vil arbeide for å holde god kontakt med naboland også i fortsettelsen. Dette er viktig da vi deler mye avlsmateriale.

Avlsindekser og norsk avl

Indeksene er et meget nyttig hjelpemiddel i planleggingen av avlsarbeidet. Som omtalt flere ganger har vi problemer med å håndtere importerte indekssystemer, importene får ikke representative indekser og blir således ikke «rettferdig» behandlet i systemet. I 2017 bestemte vi derfor at vi Inntil videre heller må se på en mere fleksibel håndtering av indeks-systemet for godkjenning av importerte hunder i avl. Vi skrev i årsmelding for 2016 at dette måtte bli en prioritert sak i 2017. Avlsrådet har derfor utarbeidet et forslag om bruk av skjønn når det gjelder indekser. Dette legges frem for RS 2018.

Det gjelder å få inkludert importene i det norske avlsarbeidet på en fornuftig måte og det er svært viktig at avkommene mønstres på prøver og utstillinger, og blir røntget. Vi ser at indeksene på importene relativt raskt korrigeres opp til «riktig» nivå når dette skjer. Mange av de importerte hundene har kuperte haler og kan derfor ikke delta på norske prøver. Fra et avlsmessig synspunkt hadde det vært en fordel om disse kunne få vise seg frem på prøver under norske forhold. Bretonklubben som delvis har samme problemstilling, tok initiativ til et møte med NKK der også NVK var invitert og deltok. Fra klubbenes side ble det vist til og ytret ønske om større mulighet for dispensasjon fra regelverket slik at kuperte hunder kan stilles på prøve. NKK vil jobbe videre med dette.

NVK har ansvar for at avlsarbeidet for våre tre raser har en god utvikling i tråd med avlsplanen og RAS-dokumentene. Ettersom det er en relativt stor andel importør/import av gener, er det begrenset hvilken innflytelse NVK og våre tiltak har på utviklingen av hundene våre. Våre hunder blir påvirket av den avl som føres i landene vi importerer hunder fra. Dette trenger ikke være negativt, men utviklingen blir mer uforutsigbar både når det gjelder helse (HD), gemytt, eksteriør og jaktlige egenskaper. Kontakt med andre land og vårt møte med det svenske avlsrådet er derfor viktig sett i denne sammenhengen. Arbeidet for å få den norske hundedatabasen oppdatert med data (først og fremst HD-data) fra SKK og DKK vil også være viktig i denne sammenheng. HD-info som kan deles felles i de Nordiske land (inkludert Finland) er som nevnt noe vi har startet arbeidet med.

Sluttkommentar

Vi ønsker at oppdrettere og hundeeiere skal se på Avlsrådet som en god ressurs for den enkelte hundeeier, og for klubben. Avlsrådet har mange oppgaver, en av dem er å håndtere henvendelser om avl etter de retningslinjer som ligger i avlskriteriene, som er vedtatt av DK/RS. AR har også som oppgave å tenke på avlsarbeidet for rasenes beste i det lange løp, noe som det ikke alltid er så lett å se for den enkelte.

Mange medlemmer er interessert og engasjert i avl og i avlsrådets oppgaver, Dette er positivt. Imidlertid er det enkelte som ikke ser hvilken rolle og hvilket handlingsrom avlsrådet faktisk har. Dette kan av og til slå ut i negativ omtale og kritikk, ikke minst på sosiale medier, ofte ser vi at feil fakta ligger til grunn og spres. Saklig kritikk og innspill er vi glade for, dette er greit å forholde seg. Mindre saklig kritikk og mistenkeliggjøring av hensikter er belastende for avlsrådet og fører til slitasje. Vi ber medlemmene huske på at avlsrådsarbeid er frivillig arbeid og at avlsrådet kun ønsker det beste for rasene våre.

Figur1. Registreringstall for perioden 2000 – 2016 (eskl.importer)

Utviklingen i antall registrerte hunder

